

Asia: VN/13219/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankintatuesta ja muuntotuesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: Lausuntopyyntö VN/13219/2021

Teknologiateollisuus ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankintatuesta ja muuntotuesta

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon esitykseen, joka liittyy valtion vuoden 2022 täydentävään talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2022.

Hallituksen esityksen tavoitteet ja yleisperustelut

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen

määräaikaisesta tukemisesta. Laissa säädettäisiin uudet edellytykset sähkökäyttöisten henkilöautojen, sähkö- ja kaasukäyttöisten pakettiautojen sekä sähkö- ja kaasukäyttöisten

kuorma-autojen hankintatuella ja bensiinikäyttöisen henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi muuntamisen tuella. Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi sähkökäyttöisten henkilöautojen

hankintatuesta ja kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta aiemmin annettu laki.

Esityksen mukaan lakimuutoksen tavoitteena on edistää kansallisia tavoitteita ajoneuvokannan murroksessa ja mahdollistaa siten liikenteen päästövähennysten saavuttamista. Muutoksella halutaan nopeuttaa teknologista siirtymää, jotta päästöttömien autojen osuus uusista myytävistä henkilöautoista kasvaa mahdollisimman lähelle sataa prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi tarkoituksena on edistää nolla- ja vähäpäästöisten pakettiautojen ja kuorma-autojen osuutta liikenteessä. Hyötyajoneuvoista, kuten kuorma- ja pakettiautoista valtaosa käyttää edelleen fossiilisia polttoaineita ja niiden osuus liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä on merkittävä. Hankintatuen avulla halutaan myös helpottaa yritysten siirtymistä pois fossiilisesta dieselistä.

Esityksen perusteluissa on mainittu, että sen tarkoituksena on lisätä vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien ajoneuvojen houkuttelevuutta ja kysyntää. Lisäksi hankintatukien tarkoituksena on vaikuttaa vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien ajoneuvojen hankintakustannuksiin laskevasti, jolloin ajoneuvon hankinta olisi mahdollinen useammalle ajoneuvon ostajalle. Muuntotuen tarkoituksena on puolestaan kannustaa ajoneuvojen omistajia muuttamaan ajoneuvojaan vähäpäästöisemmiksi. Lisäksi tavoitteena on edistää lataus- ja tankkausinfrastruktuurin laajentumista lisäämällä niiden kysyntää.

Teknolohiateollisuuden kommentit

Teknolohiateollisuus on sitoutunut vähäpäästöisen ja päästöttömän liikenteen edistämiseen fossiilittoman liikenteen tiekartan ja hallitusohjelman mukaisesti. Kannatamme liikenteen päästöjen vähentämisessä kustannustehokasta, teknologianeutraalia ja oikeudenmukaista etenemistä, jossa etusijalla ovat tarkoituksenmukaiset ja markkinaehtoiset toimet ja mekanismit.

Pidämme lakiesitystä yleisesti hyvänä. Kannatamme vaihtoehtoisten käyttövoimien hankintaan ja muutoksiin osoitettavan tuen laajentamista hyötyajoneuvoihin. Sähköpakettiautojen mallivalikoiman laajeneminen tarjoaa jo nyt mahdollisuuksia siirtyä sähköiseen liikenteeseen jakeluliikenteessä ja asiantuntija-arvioiden mukaan sähkö kasvaa merkittäväksi vaihtoehdoksi kaupunkilogistiikan ja hyötyajoneuvojen sektoreissa.

Lakiesityksessä ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2022 ja on voimassa vuoden 2026 loppuun saakka. Käytännössä laki mahdollistaa hankintatuen myöntämisen vuosina 2022-2025 ja tuen maksatuksen aina vuoden 2026 loppuun asti. Teknolohiateollisuus kannattaa ehdotuksessa ehdotettua neljän vuoden tukijaksoa, mikä osaltaan tuo siirtymän ja investointien tarvitsemää pitkäjänteisyyttä. Useammalle vuodelle ulottuva hankintatuki tasaa kysynnän vaihteluja ja

mahdollistaa investointien tarkoituksenmukaisen ajoittamisen. Toisaalta muistuttaisimme siitä, että fossiilittoman liikenteen kartan periaatepäätöksessä useiden hankinta- ja muuntotukien on esitetty jatkuvan perustellusti 2030 asti.

Edellytämme, että myös tukirahoituksen riittävä taso on turvattava siten, että se vastaa kansallisen fossiilittoman liikenteen tiekartan ja valtioneuvoston periaatepäätöksen asettamiin täyssähköautotavoitteisiin.

Tukikriteereiden tarkoituksenmukaisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota tilanteessa, jossa teknologinen kehitys on nopeaa ja muutos kytkeytyy laajempaan ilmasto-, liikenne- ja talouspoliittiseen kokonaisuuteen. Käytettävät kriteerit tulee valita siten, että ne eivät tarpeettomasti häiritse teknologisten ratkaisujen välistä kilpailua tai kehittämistä. Sinänsä pidämme hankintatukien painoluokkien perusteella tehtävää porrastamista raskaassa ja hyötyliikenteessä perusteltuna, mutta yhdyimme useiden muidenkin lausujien esiin tuomaan näkemykseen siitä, ettei akkukapasiteettien sisällyttäminen hankintatuen ehtoihin ole tarpeen.

Esityksessä ehdotetaan, että kaikkia hankintatuki- ja muuntotukiasiat keskitettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle. Teknologiateollisuus kannattaa ehdotusta. Lisäksi tulee varmistaa, että tuen hakemiseen ja tukipäätösten tekemiseen tarvittavat viranomaisresurssit ja -palvelut ovat kaikkineen sujuvia. Toivomme, että tuen verkkopalveluiden kehittämisessä tullaan kiinnittämään erityistä huomiota hyvään saavutettavuuteen.

Kannatamme mm. Logistiikkayritysten Liiton lausunnossa tehtyä ehdotusta, jonka mukaan vertailuhinnan määrittämisessä otettaisiin huomioon myös se, että vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien ajoneuvojen päällirakenteiden kustannukset voivat olla suuremmat kuin vastaavan dieselkäyttöisen päällirakennetun ajoneuvon kustannukset.

Yhdyimme niin ikään Logistiikkayritysten Liitto ry:n lausunnossaan esittämään arvioon siitä, että vedyn pilotointi erityisesti kuorma-autoissa on tulevaisuudessa varauduttava. Myös näissä tilanteissa hankintatuki toimisi tärkeänä kannusteena ja siksi vedyn sisällyttäminen tuettuihin käyttövoimiin akkusähkönn rinnalla on perusteltua, jotta laki tukisi myös kehittymässä olevan teknologian edistämistavoitteita. Katsomme vetyautojen tukisummien tulisi olla samansuuruisia kuin täyssähköautojen, jotta lainsäädäntö kohtelisi eri teknologioita tasapuolisesti.

Helsingissä 10.10.2021

Johtaja Helena Soimakallio

Teknolohiateollisuus ry

Soimakallio Helena
Teknolohiateollisuus ry